

NOVADPĒTNIECĪBAS KALENDĀRS

2019

IEVĒROJAMI CILVĒKI UN NOTIKUMI KULDĪGAS, ALSUNGAS UN SKRUNDAS NOVADĀ

KALENDĀRĀ IEKĻAUTAS PERSONAS, KURĀM 2019. GADĀ APRIT APAĻAS
JUBILEJAS. MINĒTAS NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU JUBILEJAS
(*Kalendārs sagatavots, ievērojot personas datu aizsardzības likumu*)

JANVĀRIS

- 7.I Dzejniekam, Kuldīgas apriņķa policijas valdes reģistratoram [Jānim Frīdenbergam-Mierinam](#) – **150** (1869–1894) (Mežotnes pagasts, Kuldīga)
- 17.I Liepājas teātra aktierim, gleznotājam, Latvijas Brīvības cīņu kareivim, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalierim [Valdim Kalnozēm](#) – **125** (līdz 1961. gadam Valdis Rozenbergs) (1894–1993) (Kuldīga, Liepāja, Rīga)
- 18.I Ainavu arhitektam, daiļdārziņniekam [Andrejam Zeidakam](#) – **145** (1874–1964) (Kuldīga, Ņūtona (ASV))

FEBRUĀRIS

- 5.II Aktierim, režisoram [Valdim Medinam](#) – **110** (1909–1982) (Kuldīga, Valmiera)
- 13.II Pirms **100** gadiem (1919) Kuldīgā, Gotlība sētā landesvēristi zvēriski noslepkavoja 136 pilsētas un apkārtējo pagastu iedzīvotājus. Tagad šajā vietā redzama tēlnieces L. Rezevskas izveidotā memoriālā siena ar vara kalumu "[1919. Nošaušana](#)"

MARTS

- 2.III Aktierim [Jurim Plaviņam](#) – **85** (1934–2008) (Turlavas pagasts)
- 3.III Pirms **5** gadiem Kuldīgā atklāts [restorāns “Goldingen Room”](#) (2014)
- 6.III Operdziedātājam [Gustavam Neimanim](#) – **125** (1894–1961) (Ēdoles pagasts)
- 6.III Pirms **100** gadiem Skrundas apkaimē gājis bojā Latvijas bruņoto spēku komandieris [Oskars Kalpaks](#) (1882–1919)
- 9.III Dzejniekam, Baltijas skolotāju semināra absolventam [Vilim Plūdonam](#) – **145** (Vilis Lejnieks) (1874–1940) (Bauskas pagasts, Kuldīga)

APRĪLIS

- 1.IV Vācu tautības latviešu dzejniekam, tulkotājam, mājskolotājam, mācītājam, publicistam [Kārlim Fridriham Jākobam Hūgenbergeram \(Higenberger\)](#) – **235** (1884–1860) (Kuldīga, Jelgava)
- 2.IV Aktierim, režisoram, literātam, latviešu strēlniekam, Kuldīgas pilsētas Goda pilsonim [Ēvaldam Valteram](#) – **125** (1894–1994) (Kuldīga, Rīga)
- 30.IV Skolotājam, publicistam, filologam [Georgam Freibergam-Brīvkalniekam \(arī Juris Freibergs, Juris Brīvkalnieks\)](#) – **165** (1854–1904) (Vārmes pagasts, Omska)

MAIJS

- 13.V Keramiķim, dievturim, grāmatu autoram, Kuldīgas daiļamatniecības vidusskolas absolventam [Eduardam Detlavam](#) – **100** (1919–1992)

JŪNIJS

- 3.VI Pirms 5 gadiem Kuldīgā atvērts **restorāns “Bangert`s”** (2014)
- 15.VI Politīķim, valsts un sabiedriskajam darbiniekam, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalierim **Eduardam Berklavam – 105** (1914–2004) (Īvandes pagasts)
- 22.VI Baltijas skolotāju semināra absolventam, pedagogam, valodniekam, valsts un sabiedriskajam darbiniekam **Jurim Plākim – 150** (1869–1942) (Kabiles pagasts)
- 28.VI Militārajam darbiniekam, pulkvedim **Krišam Kūkim – 145** (1874–1945) (Padures pagasts)

JŪLIJS

- 1.VII Pirms 10 gadiem (2009) agrākā Kuldīgas rajona vietā tika izveidoti trīs novadi:
Alsungas novads, Kuldīgas novads, Skrundas novads

SEPTEMBRIS

- 1.IX Pirms 30 gadiem (1989) tika atvērta **Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību skola**
- 5.IX Pirms 110 gadiem (1909) tika atklāts **Kuldīgas Latviešu Sadraudzīgās biedrības un Kuldīgas Lauksaimniecības biedrības nams** (tagadējais **Kuldīgas Kultūras centrs**)
- 14.IX Gleznotājam, skulptoram, zīmētājam **Vilhelmam Zigrīdam Stafenhāgenam – 205** (1814–1881) (Kuldīga, Jelgava)
- 13.IX Pirms 85 gadiem (1934) dibināta **Rudbāržu luterānu draudze**
- 21.IX Pirms 15 gadiem (2004) Kuldīgā varēja novērot **zemestrīci** (apmēram 4,5 balles)
- 30.IX Pirms 50 gadiem (1969) dibināta Tautas mākslas studija **“Kuldīgas palete”**

OKTOBRIS

- 3.X Pirms **120** gadiem (1899) tika likts pamatakmens [Sv. Annas baznīcai](#) Kuldīgā. Būvdarbus pabeidza 1904. gadā. Dievnamu iesvētīja 1904. gada 31. oktobrī
- 16.X Grafiķim [Maigonim Osim](#) – **90** (1929–1988) (Vārmes pagasts, Rīga)
- 16.X Pirms **70** gadiem (1944) Padomju Armija uz ziemeļiem no Latvijas-Lietuvas robežas sasniedz Baltijas jūru. Ielenkumā Kurzemē palika vācu armijas grupas “Nord” galvenie spēki. J. Staļins pavēlēja ielenkumu jeb katlu likvidēt līdz 7. novembrim. Notika sīvas kaujas, tomēr frontes līnija būtiski nemainījās, tāpēc radās nosaukums [Kurzemes cietoksnis](#).

NOVEMBRIS

- 6.XI Militārajam darbiniekam, ģenerālim [Mārtiņam Peniķim](#) – **145** (1874–1964) (Turlavas pagasts)

DECEMBRIS

- 5.XII Pirms **15** gadiem (2004) [Kuldīgas Kultūras centra Kinozālē](#) tika rādīts pirmais [kinoseanss](#)
- 6.XII Pirms **85** gadiem (1934) savu darbību uzsāka [Kuldīgas raidstacija](#). Svinīgā atklāšana notika 21. decembrī

IR 2019. GADA JUBILĀRI, BET NAV ZINĀMS DATUMS

- ✓ Ketleru dinastijas Kurzemes hercogam, Hercoga Jēkaba tēvam [Vilhelmam Ketleram](#) – 445 (1574–1640)
- ✓ Vācu tautības mācītājam, dzejniekam, latviešu folkloras vācējam [Ēdoles Kārlim \(Karlam Gotlobam Šmidtam\)](#) – 225 (1794–1875) (Ēdole)
- ✓ Muzikantam, koklētājam, kokļu meistaram [Nikolajam Henkim](#) – 155 (1864–1934) (Alsunga)
- ✓ Uzņēmējam, inženierim, konstruktoram, vienam no velosipēdu un autobūves aizsācējiem Latvijas teritorijā [Aleksandram Leitneram](#) – 155 (1864–1923) (Kuldīga, Itālija)
- ✓ Folkloras teicējai [Ievai Braunai](#) – 130 (1889–1970) (Ēdoles pagasts)
- ✓ Ērgelniekam, skolotājam, kordiriģentam, komponistam, pirmajam Kuldīgas muzeja direktoram [Fricim Spingam](#) – 125 (1894–1942) (Kuldīga)

GADA NOTIKUMI

- ✓ Pirms 777 gadiem (1242) pirmo reizi rakstiskajos avotos minēta **Kuldīga**
- ✓ Pirms 755 gadiem (1264–1276) ir uzsākta [Ēdoles pils](#) celtniecība
- ✓ Pirms 365 gadiem (1654) [hercogs Jēkabs](#) no angļu grāfa Vorvika (*Warwick*) nopirka [Tobago salu](#) Dienvidamerikas piekrastē. Tajā pašā gadā fregate “Kurzemes hercogiene” devās uz Tobago
- ✓ Pirms 315 gadiem (1704) celta [Usmas baznīca](#) Rendas pagastā, Usmas ezera austrumu krastā. 1935. gadā kā vērtīgu kultūras pieminekli baznīcu pārveda uz Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju
- ✓ Pirms 305 gadiem (1714) tiek izstrādāts jauns Kurzemes hercogistes **pasta kursēšanas grafiks**. Korespondenci no Jelgavas uz Mēmeli (tagad Klaipēda) transportēja divas reizes nedēļā – pirmdienās un piektdienās
- ✓ Pirms 180 gadiem (1839) dibināta [Snēpeles pamatskola](#)

- ✓ Pirms **145** gadiem (1874) tika uzcelts [tilts pār Ventu](#) Kuldīgā
- ✓ Pirms **120** gadiem (1899) Nīkrācē dibināta [Brinku bibliotēkas biedrība](#), par bibliotēkas (tagad [Nīkrāces pagasta bibliotēka](#)) vadītāju ievēlēja Jāni Blūmu
- ✓ Pirms **100** gadiem (1919) dibināts [Snēpeles amatierteātris](#)
- ✓ Pirms **95** gadiem (1924) dibināta [Vārmes pagasta bibliotēka](#)
- ✓ Pirms **90** gadiem (1929) dibināta [Padures pamatskola](#)
- ✓ Pirms **90** gadiem (1929) Turlavas centrā tika atklāta jauna divstāvu ēka – [Turlavas pamatskola](#). Tās pirmais direktors bija Aleksandrs Dziesma
- ✓ Pirms **80** gadiem (1939) Kuldīgā ir 7180 **iedzīvotāju** (76,3 % latviešu, 13 % vāciešu, 9 % ebreju, 1,7 % citas tautības)
- ✓ Pirms **70** gadiem (1949) vijolnieka Levi vadībā darbu sāk jauktais ansamblis, no kura vēlāk izveidojās jauktais [koris "Kurzeme"](#) (nosaukums no 1964. gada)
- ✓ Pirms **65** gadiem (1954) dibināta [Skrundas bērnu bibliotēka](#)
- ✓ Pirms **60** gadiem (1959) dibināts Skrundas kultūras nama sieviešu [koris "Sonante"](#)
- ✓ Pirms **30** gadiem (1989) dibināta atjaunotā Kuldīgas [Sv. Katrīnas luterāņu draudze](#)
- ✓ Pirms **30** gadiem (1989) rudenī dibināts Kuldīgas Kultūras centra [bērnu deju kolektīvs "Starinš"](#)
- ✓ Pirms **15** gadiem (2004) Alsungā notika pirmais [starptautiskais burdona festivāls](#)
- ✓ Pirms **15** gadiem (2004) Kuldīgas Tūrisma informācijas centrs ar [izrādi "Padomju šarms"](#) uzvarēja Ekonomikas ministrijas tūrisma uzņēmumu konkursā, iegūstot pirmo vietu par labāko jaunumu nozarē